

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה וחרבות ברזל – מסלול ארצי

ערר 1509-23
ערר 1510-23
ערר 1511-23
ערר 1512-23
ערר 1513-23
(ערר קורונה)

לפני כבוד חברי הוועדה:
עדי ליאב, עו"ד - יו"ר
אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד - חבר

העוררת: שיא גל עוז הפצה ולוגיסטיקה בע"מ, מס' 514380443
ע"י ב"כ עו"ד גל קריכלי

נ ג ד

המשיבה: רשות המסים
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

לפנינו חמישה עררים על החלטות המשיבה לדחות על הסף השגות שהגישה העוררת בשל איחור בהגשתן. לאחר שקראנו ושמענו את טענות הצדדים הגענו למסקנה כי **דין העררים להתקבל**, כמפורט להלן.

רקע עובדתי

1. העוררת היא חברה העוסקת בשינוע מנות מזון למוסדות חינוך.
2. במהלך השנים 2020-2021 הגישה העוררת למשיבה בקשות למענקי קורונה בגין חמש תקופות זכאות (9-10/2020 ; 11-12/2020 ; 1-2/2021 ; 3-4/2021 ; 5-6/2021) וזאת בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן - **חוק הסיוע**).
3. ברקע, מצויה בקשת מענק נוספת שהגישה העוררת בעבור תקופת זכאות 3-6/2020. בקשה זו נדחתה בתחילה על ידי המשיבה, אך השגה אשר הגישה עליה העוררת במועד התקבלה. אף שבקשה זו אינה מעניינם של העררים שלפנינו, קיימת לה משמעות לעניינו כפי שיובהר להלן.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. כלל בקשותיה של העוררת, לרבות בקשתה לתקופת 3-6/2020, נדחו על ידי המשיבה מן הנימוק ולפיו "מנתוני המערכת עולה כי קיים חשד כי נוכח בעסקך מס תשומות הכלול בחשבונית מס שהוצאה לך שלא כדין בניגוד לסעיף 38 (א) לחוק מס ערך מוסף. לפיכך לא ניתן להסתמך על סך כל התשומות השוטפות כפי שדווח לרשות המסים לפי דין לצורך חישוב המענק".

5. בשל חשיבות סדר קבלת החלטותיה של המשיבה לעניינינו ולמען הנוחות, נרכז להלן את המועדים בהם קיבלה המשיבה על החלטותיה כמו גם המועדים בהם הוגשו השגותיה של העוררת:

#	תאריך	פעולה	תקופת זכאות
1	24/09/2020	הודעת דחיה	3-6/2020
2	09/11/2020	השגה	3-6/2020
3	01/07/2021	הודעת דחיה	11-12/2020 ; 9-10/2020
4	08/07/2021	הודעת דחיה	1-2/2021
5	18/08/2021	החלטה בהשגה	3-6/2020
6	19/08/2021	הודעת דחיה	3-4/2021
7	10/01/2022	הודעת דחיה	5-6/2021
8	28/12/2022	השגה	; 3-4/2021 ; 1-2/2021 ; 11-12/2020 ; 9-10/2020 ; 5-6/2021
9	18/04/2023	החלטה בהשגה	; 3-4/2021 ; 1-2/2021 ; 11-12/2020 ; 9-10/2020 ; 5-6/2021

* היות ולא הוצגו בפני הוועדה כלל הודעות הדחיה שהוציאה המשיבה, השתמשה הוועדה לצורך האמור בתאריכים המופיעים בהחלטות המשיבה בהשגות שהגישה העוררת.

6. כעולה מן הטבלה, אף שההשגה אשר הגישה העוררת ביחס לתקופת זכאות 3-6/2020 התקבלה בהחלטת המשיבה מיום 18.8.2021 (שורה 5), דחתה המשיבה גם את בקשותיה של העוררת לתקופות 3-4/2021 ו-5-6/2021 מאותו הנימוק (שורות 6-7).

7. עוד עולה מהטבלה כי השגות אשר הגישה העוררת ביחס לחמש התקופות הנותרות (להלן- **חמש התקופות**) הוגשו רק בחלוף שנה עד שנה וחצי מהודעת הדחיה הרלבנטית, ובאיחור ניכר מ-45 הימים הקבועים בחוק לצורך האמור (ס' 20(א)(1) לחוק). מסיבה זאת, דחתה המשיבה על הסף את כל חמש ההשגות בגין תקופות זכאות אלו ומבלי שהיא דנה בהן לגוף העניין.

8. על החלטות המשיבה לדחות את ההשגות הגישה העוררת עררים, הם העררים שלפנינו.

9. במהלך דיון שנערך בפני הוועדה העלתה המשיבה טענה (אשר הועלתה לראשונה במהלך הדיון) כי אותו "חשד" כאמור אשר בגינו דחתה את בקשותיה של העוררת נותר בעינו חרף קבלת ההשגה על ידי המשיבה לתקופת 3-6/2020. לאור זאת התבקשה המשיבה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

להבהיר האם לבסוף אומת אותו חשד. בהודעת המשיבה הובהר כי חשד זה לא אומת וכי למעשה כלל לא נערכה בדיקה בגינו.

10. לעוררת ניתנה האפשרות להתייחס להודעתה זאת של המשיבה, וכך עשתה.

עיקר טענות הצדדים

11. בתמצית, טוענת העוררת כי קבלת ההודעה על דחיית בקשותיה למענק על בסיס החשד האמור גרמה למנהל העוררת, מר זילברגלייט, לתדהמה גדולה על אשר "נחשד בפלילים" ואשר הביאה את העוררת לסגת מבקשותיה למענקים. העוררת מפנה לכך שהחלטת המשיבה התקבלה אצלה בשעת משבר הקורונה במהלכו היה עסוק מר זילברגלייט ממילא ב"כיבוי שריפות". העוררת מוסיפה כי המשיבה לא יצרה עימה קשר לבירור חשד זה וכי רק לאחר בירורים ארוכים ומייגעים שערכה ביוזמתה אל מול הרשויות באמצעות רואה החשבון מטעמה, התברר כי הנימוק בגינו נדחו בקשותיה נמצא כמשולל כל יסוד. על כן, יש לראות בהחלטת המשיבה כהחלטה מטעה באופן המצדיק את מתן הארכה המבוקשת. לבסוף, מציינת העוררת כי מר זילברגלייט עצמו חלה בקורונה באותה העת, וגם עובדה זאת הקשתה על הגשת ההשגות במועד.

12. מן הצד השני סבורה המשיבה כי דין העררים להידחות בשל האיחור הניכר בהגשת השגותיה של העוררת. לטענתה, משהגישה העוררת במועד השגה על תקופת זכאות מרץ-יוני 2020, נשמט כל הבסיס תחת טענות העוררת ואין מקום להיענות להם. לטענתה, לאור השתלשלות העניינים, ניכר כי הסיבה האמיתית בגינה לא הוגשו ההשגות היא התרשלות העוררת. לבסוף, מוסיפה המשיבה כי לטעמה מדובר באיחור ניכר שלא נגרם מסיבות שאינן בשליטת העוררת. על כן, לשיטתה לא הצביעה העוררת על טעמים מיוחדים המצדיקים את מתן הארכה המבוקשת.

המסגרת הנורמטיבית

13. בהתאם לסעיף 20 לחוק, השגה על החלטת המשיבה הדוחה בקשת מענק תוגש בתוך 45 ימים ממועד מסירתה למבקש. אף שאין בחוק הוראה המסדירה כיצד יש לנהוג במקרה בו הוגשה השגה באיחור, נקבע בפסיקה לא אחת כי למשיבה סמכות טבועה להאריך מועד זה במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, וזאת בהיקש מסמכות הוועדה דן להאריך את המועד להגשת הערר (ערר 1613-22 א.ד.א 23 שירותי שיווק בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 2.8.2022), ערר 2870-22 א.ס שחאדה לבניה בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 18.4.2023)).

14. המונח "טעמים מיוחדים" הוא כלל המהווה אמת מידה המאפשרת לאזן בין השיקולים והאינטרסים המתחרים העומדים בבסיסו. קביעת מועד תחום בזמן לפתיחתו של הליך נועדה לאזן בין זכות הגישה לערכאות לבין אינטרסים אחרים כגון סופיות הדיון ואינטרס

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הציבור בבירור מהיר ויעיל של ההליכים התלויים ועומדים בפני הערכאה הרלבנטית (ע"א 3857/96 שגיא נ' תעשיות רוגזין בע"מ (ניתן ביום 29.6.1998), בש"א 3780/98 רוזן ואח' נ' כפר הרי"ף כפר שיתופי להתיישבות חקלאית (ניתן ביום 9.8.1998)).

15. נפסק כי אינטרסים אלו מקיימים קשרי גומלין המכונים לעיתים "מקבילית כוחות". ככל שאינטרס סופיות הדיון של צד להליך הוא בעל עוצמה גבוהה יותר, כך יידרש מבקש הארכה להציג טעם מיוחד בעל אופי מובהק יותר להצדקת האיחור, ולהפך (ר' למשל: ע"ר (ארצי) 8587-05-19 מרדכי סיבוני - המוסד לביטוח לאומי (ניתן ביום 04.12.2019)).

16. עוד נפסק, כי לעיתים חשיבות האינטרס של בעל הדין המאחר היא אשר תכתוב את התוצאה (רע"א 9073/01 יהודית פרנקו – סידי נ' הרשות המוסמכת לפי חוק נכי רדיפות הנאצים (ניתן ביום 29.1.2002); בש"א 6708/00 אהרון נ' אהרון, 704 (ניתן ביום 12.10.2000)). נפסק, כי בבחינת חשיבותו של אינטרס זה יש מקום להביא בחשבון גם את סיכויי הערעור שהנם שיקול נוסף בהחלטה בדבר הארכת מועד (ר' ב"ש 2571/04 נופים חברה לבנין השקעות ופיתוח בע"מ, ואח' נ' עיריית הרצליה (ניתן ביום 5.5.2004); בש"א (ארצי) 604/05 טובה אירלנדר - הסתדרות העובדים הכללית החדשה (ניתן ביום 21.8.2005)).

17. עוד קובעת הפסיקה בהקשר זה, כי אף שככלל ייטו בתי המשפט להיענות לבקשת ארכה כאשר הסיבות אשר הובילו לאיחור לא היו בשליטתו של המבקש, ישקלו לצורך העניין כלל נסיבות המקרה (בש"א 5636/06 נפתלי נשר נ' שלומי גפן (ניתן ביום 23.8.2006). על כן, נקבע כי אין רשימה סגורה של נסיבות אשר יוכרו כטעמים מיוחדים (ע"א 6842/00 ידידיה נ' קסט, עמ' 911 (ניתן ביום 15.3.2001)).

18. לבסוף, נקבע בפסיקה כי בהליך ערעורי על הפעלת סמכותה של רשות מנהלית במסגרת חוק סוציאלי יש ליתן משקל מופחת לאינטרס סופיות הדיון של הרשות המנהלית אל מול זכותו של הפרט למינציו זכויותיו. חקיקה סוציאלית נועדה מלכתחילה להטיב עם קבוצה מסוימת המוגדרת בחוק ולפיכך קיים אינטרס ציבורי לאפשר לפרט הטוען לכך למצות את ההליכים השיפוטיים העומדים לרשותו, כאשר הסתמכותה של רשות מנהלית כצד שכנגד על סופיות הדיון איננה באותה העוצמה כמו בהליכים אזרחיים רגילים (בר"מ 6094/13 לאול מדהנה נ' המשרד לקליטת עליה, פס' 7-8 (ניתן ביום 10.12.2013)).

דיון והכרעה

19. אין מחלוקת כי העוררת הגישה את השגותיה באיחור ניכר. עם זאת, סבורה הוועדה כי נסיבותיו המיוחדות של מקרה זה עולות כדי טעם מיוחד המצדיק את מתן הארכה המבוקשת, והכל כמפורט להלן.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

העדר עילה המבוססת על קבילות פנקסיו של מבקש מענק

20. בחינת זכאותו של עוסק למענק כמו גם חישוב גובה המענק מבוססים על המחזוריים העסקיים כפי שדווחו למס ערך מוסף (ההגדרה "מחזור עסקאות" שבסעיף 1 לחוק; סעיפים 8 ו-9 לחוק). ככל שנמצא כי דיווחים אלו אינם מהימנים, יכול להתעורר קושי של ממש לבחון את זכאותו של העוסק למענק על בסיסם.

21. בעבר, קבע חוק הסיוע כי אם נמצאו ספריו של עוסק בלתי קבילים בשנת 2019, הוא אינו זכאי למענק:

"8. עוסק זכאי למענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה החדש, בסכום כאמור בסעיף 9 ובהתאם להוראות פרק זה (בפרק זה - מענק סיוע בעד השתתפות בהוצאות קבועות), אם מתקיימים לגביו כל אלה:

...

(4) לא מתקיים לגביו אף אחד מאלה:

(א) הוא היה חייב בניהול פנקסים לשנת המס 2019 ולא ניהלם;

(ב) פנקסיו לשנת המס 2019 נקבעו כבלתי קבילים, בקביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור;

"...

22. סעיף זה בוטל במסגרת תיקון 4 לחוק הסיוע, וזאת החל מיום 1.1.2021. בדיונים בוועדת הכספים בנוגע לסעיף זה הבהיר המחוקק כי הוא אינו מעוניין שהמשיבה תדחה בקשות מענקים על בסיס נימוק זה:

"שר האוצר ישראל כץ: ערן, אנחנו מגינים נגד עיקולים, והרבה מהם מוצדקים. לא יכול להיות שלא נגן מפני רשות המסים. בגלל שאתם הגוף המבצע ויש פסילת ספרים, אתם לא משלמים לו? צודק לחלוטין, עודד, בעניין הזה. אם אתה לא היית מחלק את הכסף, ומישהו אחר היה מחלק, היית יכול לבוא עם - - -

...

ערן יעקב: השר, אתה לא בהכרח יודע את מחזורי. זה מישהו שהעלים את המחזור שלו.

שר האוצר ישראל כץ: תטפל בו - - - עודד מעלה כאן דבר נכון. אתה הגוף המחלק. זה היה יכול להיות גם מישהו אחר, ואז לא היה לך שום say. זה לא יכול להיות - - -

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

שר האוצר ישראל כץ: ערן, הטיעון צודק. אתה הגוף המבצע ויש לך מספיק כלים למצות איתו את הדין, כן או לא. "פרוטוקול מס' 228 של ועדת הכספים, הכנסת ה-23 (6.1.2021).

23. עוד צוין בוועדה, כי קיימות מגוון סיבות לקביעה כי פנקסיו של עוסק אינם קבילים. על כן, הובעה גם הדעה ולפיה אין מקום במקרה זה לשלילת זכאות גורפת:

שר האוצר ישראל כץ: "ערן, אני רוצה להבין. אם פסלו לו ספרים, לא צריך להעניש אותו בסיוע - - -
ערן יעקב: אבל זה מישהו שפסלו לו ספרים - - -
עודד פורר (ישראל ביתנו): אם זה מישהו שגנב - - -
מיקי לוי (יש עתיד-תל"ם): ערן, לפעמים יש פסילה טכנית." (שם).

24. כאמור, ביטולו של סעיף זה בחוק הסיוע נכנס לתוקפו ביום 1.1.2021. חרף האמור וכעולה מכתב התשובה של המשיבה, קיבלה המשיבה את החלטותיה ביחס לחמש תקופות הזכאות לאורך השנים 2021 ו-2022 (1.7.2021, 1.7.2021, 8.7.2021, 19.8.2021, 10.1.2022). מכאן שהחלטותיה לשלול מהעוררת את זכאותה למענקים על בסיס זה ניתנו בחוסר סמכות, וזאת אפילו היה נקבע כי ספריה לשנת 2019 אינם קבילים.

25. בענייננו כלל לא נפסלו ספריה של העוררת, בוודאי שלא "בקביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור" כדרישת סעיף 8(4) האמור טרם ביטולו. למעשה, המשיבה הסתפקה בחשד בלבד לניכוי מס תשומות שלא כדין על מנת לשלול את זכאותה למענק וגם זאת מבלי להציג ראיה כלשהי המבססת חשד זה. לטעמנו, שלילת מענק על סמך חשד בלבד – אפילו היתה למשיבה הסמכות שהיתה לה ערב תיקון החוק לעניין זה, אינה ראויה בלשון המעטה.

26. המשיבה ציינה במהלך הדיון כי לא התבצעה כל בדיקה פוזיטיבית לבירור החשדות ביחס לעוררת:

"רו"ח הוועדה: האם היום יש חשד לניכוי תשומות שלא כדין בתקופות המדוברות?

עו"ד אסיף: כן. אף אחד לא בדק פוזיטיבית ומצא שאין חשד כזה. לא נעשתה בדיקה לגופו של עניין שבעקבותיה הוחלט לאשר את מרץ אפריל, מרץ אפריל אושר מסיבה מנהלתית שלנו ולא נעשתה בדיקה פוזיטיבית, ... " (עמ' 14 שורה 16 עד 18 לפרוטוקול הדיון)

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

27. אף אם המשיבה סברה כי סמכות זאת עדיין בחזקתה, היה עליה לכל הפחות להשלים את בדיקותיה בטרם היא מכריעה בה. שלילת מענק על סמך חשד בלבד ללא המשך בירור החשדות והגעה למסקנה מאמתת או מפריכה, מעוררת לטעמנו ספק בדבר איתנות התשתית העובדתית שבבסיסה. על פני הדברים, החלטה זאת אינה מבוססת דיה ולפיכך גם אינה מצויה במתחם הסבירות לקבלת החלטה מנהלית, אפילו פסילת ספרים היתה עודנה עילה קיימת. עם זאת, משעה שעילה זאת ממילא אינה קיימת עוד, אין לדברים אלו משמעות בענייננו והם נאמרים למעלה מהצורך בלבד.

שלילת בקשות נוספות לאחר קבלת ההשגה

28. בקשת העוררת למענק 3-6/2020 נדחתה כמו כל יתר בקשותיה של העוררת בשל חשד לניכוי מס תשומות שלא כדין. העוררת השיגה על החלטה זאת במועד, והשגתה זאת התקבלה על ידי המשיבה. השגה זו אשר הוגשה במועד מהווה נימוקה המרכזי של המשיבה בענייננו. לטענתה, משהגישה העוררת השגה זו במועד נשמט כל בסיס טענותיה לקבלת הארכה.

29. העוררת הסבירה מצידה כי במועד קבלת הודעת הדחיה ביחס לתקופת 3-6/2020 סברה כי קיומו של חשד כאמור הוא בגדר שגגה מצד המשיבה. לפיכך, פעלה והגישה את השגתה ביחס לתקופת זכאות זאת במועד ותוך שהיא מציינת מפורשות כי התנהלותה תקינה. בהמשך, ועם קבלתן של הודעות דחיה נוספות המבוססות על אותה עילת דחיה, התעורר בה החשש שמא על אף סברתה כי פעלה כדין, מתנהלת בדיקה בעניינה על ידי רשויות המס אליה לא היתה מודעת. על כן, ביקשה באותו המועד לנסות ולברר אודות החשדות המיוחסים לה (עמ' 3 שורה 15 עד 33 לפרוטוקול הדיון).

30. העוררת הוסיפה כי באותו המועד התקשתה מאוד לברר העניין מול הרשויות השונות מאחר ואלו פעלו באופן מצומצם בלבד נוכח התפשטות המגפה. עם זאת, מציינת העוררת כי לאחר בירורים ארוכים ומייגעים שערכה באמצעות רואה החשבון מטעמה מול הרשויות, התברר כי הנימוק בגינו נדחו בקשותיה נמצא כמשולל כל יסוד. לפיכך סבורה העוררת כי החלטת המשיבה הטעתה אותה באופן המצדיק את הארכת המועד המבוקשת.

31. מבלי להכריע בדבר ביחס להיותו של החשד מבוסס או משולל יסוד, תציין הוועדה כי איננו מוצאים מקום לפקפק בטענת המשיבה ולפיהן הועלה חשד כזה. על כן ולפחות עד קבלת החלטת המשיבה בהשגה, לא היה בכך כדי להטעות את העוררת במובן הפשוט של הדברים. עם זאת, דחיית בקשותיה של העוררת על ידי המשיבה על בסיס חשד בלבד ומבלי שהיא משלימה את בדיקותיה בעניין אינה עומדת לטעמנו במתחם הסבירות להחלטה מנהלית ויש בה כדי להטעות את העוררת באשר למצבה המשפטי המהווה כמובן שיקול בהגשת ההשגות. ודוק, עד היום ולמרות הזמן הרב שחלף מאז הועלה החשד

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לראשונה, לא הציגה המשיבה ולו בדל ראיה או אף הסבר כלשהו התומך בחשד שיוחס לעוררת. ברי כי במצב דברים זה מתעוררת שאלה אף באשר לבסיס העובדתי עליו סמכה המשיבה את החלטותיה.

32. זאת ועוד, קבלת ההשגה מחד ודחיית יתר בקשותיה מאידך הן בגדר החלטות סותרות באותו העניין אשר רשות שלטונית לא יכולה להוציא תחת ידה. קבלת החלטות סותרות מצביעה על שרירותיות בקבלתן, ופוגעת באינטרס ההסתמכות של העוסק. על כן, גם התנהלות זאת אינה מצויה במתחם הסבירות של רשות שלטונית.

33. יוער, כי בתום הדיון העלתה המשיבה לראשונה ובאמצעות מייצגת אשר לא נכחה בדיון עד אותו השלב, טענה כי החלטת המשיבה לקבל את השגת העוררת בגין תקופת 3-6/2020 התקבלה משיקולי יעילות בלבד ולא לגוף העניין. בכך ביקשה למעשה המשיבה להשיב לקושי הנובע מהחלטותיה הסותרות.

34. ואולם, טענה זו מנוגדת לעמדה שהציגו נציגי המשיבה לאורך ההליך בכללותו ובמהלך הדיון בפרט, ועל כן קשה לקבל אותה כעת ובדיעבד מפי מי שלא נכחה עד אותו השלב בדיון:

"יו"ר הוועדה: השאלה הייתה איך יכול להיות שאחרי שהתקבלה ההשגה עדיין התקבלו שתי החלטות דחייה נוספות שמבוססות על אותו נימוק. ההחלטה שבהשגה שהוגשה במועד לגבי מרץ יוני 2020 שבה אושר לה מענק האם היא קיבלה את הטענה של העוררת כנגד הדחייה על בסיס תשומות אסור או שלא, כלומר למה אושר המענק.

המפקח אבי גליס: אני יודע רק לומר שמפקח מסוים טיפל בבקשה הזאת ומפקח אחר דחה את הבקשה האחרת. מאוד יכול להיות

...

[הדיון נקטע בשל כשל טכני אצל המשיבה]

יו"ר הוועדה: המפקח גליס תרצה להשלים את דבריך?

המפקח אבי גליס: כאשר אנחנו פה בתקופת הקורונה מטפלים בהמון תביעות מטבע הדברים אנחנו משתדלים להראות שבכל מקטע הוא עומד בפני עצמו, הוא מוגש בתקופה אחרת ובזמן אחר ובודקים אותו אנשים שונים, עד היום הוועדה יודעת שיש מצבים שבהם במקטע אחד מאשרים ובמקטע אחר לא, אותו הדבר גם במקרה הזה מאוד יכול להיות אם שואלים על הלוגיקה של הדברים שמפקח אחד בדק את התיק והגיע למסקנה מסוג אחד והשני אמר

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

שלא מוצו הבדיקות ויש מקום לבדיקה נוספת, הדבר לא גורע מהעובדה שכאשר העוררת עושה את הבדיקות שלה היא הייתה צריכה לפעול ולהגיש את ההשגה לגבי החיות [צ"ל התקופות, הח"מ] הנוספות בדיוק כפי שהגיש את ההשגה לגבי הדחייה השנייה.

ובהמשך:

"ב"כ המשיבה: יכול להיות שהחלטה הראשונה הייתה טעות, יכול להיות שזה שהעוררת קיבלה בפעם הראשונה זו טעות."

35. יתרה מכך, יאמר כי גם לו נקבל את הטענה כי ההשגה לתקופת 3-6/2020 התקבלה "משיקולי יעילות", הרי שהיה על המשיבה לכל הפחות לציין זאת במסגרת החלטתה. אלא שהחלטת המשיבה בהשגה כלל לא כללה מה הנימוקים העומדים בבסיסה, וגם בכך דומה שיש טעם לפגם.

נסיבות המקרה כטעם מיוחד

36. כאמור, החלטותיה של המשיבה ניתנו בהעדר סמכות. על כן, הסיכוי כי השגותיה של העוררת יתקבלו הוא הגבוה ביותר שניתן על פני הדברים לשער. ככלל, סגירת שערי המשפט בפני העוררת כנגד החלטה השוללת מענק סוציאלי בחוסר סמכות וזאת מטעמים פרוצדורליים היא תוצאה קשה אשר ספק אם יש לה מקום. מקרה זה קשה אפילו יותר, שעה שלא רק שבקשותיה של העוררת נדחו על בסיס עילה שאינה קיימת עוד בחוק, הרי שהן נדחו על בסיס חשד בלבד.

37. החלטותיה הסותרות של המשיבה אשר מחד קיבלה את ההשגה הראשונה ומאידך המשיכה ודחתה בקשות נוספות מאותו הנימוק העמידה את העוררת בפני חוסר ודאות משפטית, אשר בירורה הצריך משאבים שונים ובהם זמן. משאבים אלו היו נחסכים מהעוררת אילו היתה משלימה המשיבה את בדיקותיה ביחס לאותו חשד בטרם היא מכריעה בבקשותיה.

38. קבלת החלטות סותרות, בחוסר סמכות ומבלי שהמשיבה בוחנת את החשד טרם קבלת החלטה בבקשותיה של העוררת מהווים לטעמנו טעמים מיוחדים להארכת מועד, ובמיוחד שעה שסיכויי ההשגה גבוהים ביותר. אומנם, הידבקותו של מר זילברגלייט התרחשה במועד מוקדם יותר וספק אם היתה לה השפעה על התנהלות העוררת. כמו כן, גם הבדיקות שנאלצה לערוך לבחינת מצבה המשפטי נותנות מענה אך לחלק מהתקופה שחלפה. ואולם בשקילת מכלול השיקולים והנסיבות, אין בהם כדי להטות את הכף אל הצד השני.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

39. נזכיר כי אנו עוסקים בהליך המיישם חוק סוציאלי בו אינטרס המשיבה לסופיות הדיון ממילא נמוך מהרגיל (עניין מהדנה) וכאשר נקבע כי ניתן לפרש את המועדים הקבועים בו באופן גמיש יותר. עוד נציין בהקשר זה, כי אין בפי המשיבה טענות כלשהן באשר לנזק ראייתי שנגרם לה אם יוחזרו אליה בקשותיה של העוררת לבחינה לגוף העניין.

40. לאור כל האמור לעיל, סבורה הוועדה כי קיימים במקרה זה טעמים מיוחדים המצדיקים את מתן הארכה המבוקשת.

התיישנות כטענת סף מטעם רשות ציבורית

41. משקבענו כי נסיבות המקרה מהוות טעם מיוחד, די היה בכך על מנת לקבל את הערר. עם זאת, מבקשת הוועדה להוסיף מספר מילים בכל הנוגע לעצם העלאת טענת הסף וזאת בגדר למעלה מן הצורך.

42. משהתקבלה השגת העוררת לתקופת 3-6/2020, מתעוררת מאליה השאלה האם אין גם בכך הצדקה לבחינת יתר השגותיה לגופן חרף טענת הסף שהעלתה המשיבה. בנסיבות, אף שאין כמובן כל דופי משפטי בעמידתה של המשיבה על טענת הסף, יתכן כי היה מקום למשיבה כרשות ציבורית להציב לעצמה סף התדיינות פרוצדורלית מעט גבוה יותר (רע"א 10475/05 עיריית קרית אתא נ' קופת חולים כללית (ניתן ביום, 26.12.05)).

43. למשיבה, כרשות ציבורית, חובת הגינות מוגברת בניהול הליכיה המשפטיים. עמידה על טענת סף שעה שאין בפיה טענות מהותיות נוספות – לכל הפחות לעת עתה, מעוררת אי נוחות.

44. העלאת טענת התיישנות על ידי המדינה בהליך אזרחי היתה ועודנה כפופה להנחיות. בעבר היתה זו הנחייתו של היועץ המשפטי לממשלה אשר קבעה כי לא תועלה טענת התיישנות על ידי המדינה בהליך אזרחי אלא באישור היועץ, וכיום נהפך הכלל ויש להעלותה, אלא אם סבור הפרקליט המייצג כי אין זה ראוי לעשות כן בנסיבות העניין ובכפוף לאישור פרקליט המחוז הרלבנטי.

45. כפי שניתן לראות, מציינת ההנחיה התקפה כיום כך:

" על כל פרקליט המגן על המדינה בתביעה אזרחית לזכור, כי מטרתו איננה דחיית התביעה בכל מקרה. אכן, מחד גיסא עליו לדאוג לכך שהמדינה לא תשלם סכומי כסף ללא הצדקה, אולם מאידך גיסא עליו גם לדאוג לכך, שאם לאזרח נגרם עוול שהינו בר פיצוי על פי חוק, והמדינה אחראית לו - תפצהו המדינה..."

46. הרציונל העומד מאחורי הנחיה זאת הוא אשר יפה גם לענייננו, והוא נוגע לאותם מקרים ייחודיים בהם אפילו יש בטענה ממש אין זה ראוי לעמוד עליה. התייחסות לכך ניתן

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

למצוא בדבריו של עו"ד ארז קמיניץ, במסגרת הדיונים בהצעת חוק ההתיישנות, התשס"ד-2004 הנוגעים לנקודה זאת ממש:

"ארז קמיניץ: ... ההנחיה הזאת היום קיימת בצורה אחרת שלה בהנחיות פרקליט המדינה. בהנחיות פרקליט המדינה הכלל אומר שצריך לטעון התיישנות, אבל כאשר הפרקליט מטפל חושב שזה לא ראוי, כאשר אין צד ג' נוסף שהמדינה יכולה להתחלק איתו בנזק והוא יטען התיישנות, כאשר אין טענות הגנה מהותיות אחרות, יבוא הפרקליט המטפל ויבקש אישור לוותר על טענת ההתיישנות. זה הכלל." פרוטוקול מס' 529 של ועדת החוקה, חוק ומשפט, הכנסת ה-17, 41 (17.4.2008) (ההדגשה אינה במקור).

47. יפים לעניין זה גם דברי דעת המיעוט מפי כב' השופט ויתקון בע"א 394/54 י.מ. סחרוב בע"מ נ' מנהל מס מסוייג ומס מותרות (6.5.1956), אשר אף שדעתו לא התקבלה באותו עניין, הרי שהיה זה מטעמים אחרים הנוגעים לאותו המקרה:

"ואף זאת ברצוני להוסיף. בדרך כלל אין זה יאה לבא-כוח הממשלה – ואף לא נהוג אצלם – להשמיע טענת התיישנות, אלא אם האיחור בהגשת התביעה או הערעור במועדו הכביד על ההגנה. במקרה דנן לא נראה לי שהאיחור פגע בשלטונות או שהוא עלול להכביד עליהם. ואכן, בכל נסיבות העניין קשה לי להצדיק את עמדתם של אלה שהצליחו בעוררם את טענת ההתיישנות, לסגור את שערי המשפט לפני המערערת."

48. אף שהנחיות אלו אינן נוגעות להליכים כגון ההליך דנן, דומה כי החלת העיקרון העומד בבסיסן במקומה גם במסגרת ההליכים דנן. ודוק, אין בדברים אלו כדי למנוע או להכביד על המשיבה לטעון להתיישנות במסגרת ההליכים אותם היא מנהלת. עם זאת, באותם מקרים ייחודיים כגון נסיבותיו של ההליך דנן, סבורה הוועדה שיש מקום כי המשיבה תשקול את אופן ניהול ההליך בהתאם לו.

49. ייחודיות המקרה שלפנינו: ראשית, קבלת השגת העוררת ביחס לתקופת זכאות 3-6/2020 אך בעיקר דחיית יתר בקשותיה של העוררת בהעדר סמכות באופן המותיר בידי המשיבה טענה פרוצדורלית בלבד, היא אשר מובילה אותנו למסקנה כי היה מקום שלא לעמוד על טענת סף זאת במקרה דנן.

סוף דבר

50. מכל הטעמים המפורטים לעיל מתקבלים העררים באופן בו יוחזרו השגותיה של העוררת בגין התקופות: 9-10/2020; 11-12/2020; 1-2/2021; 3-4/2021; 5-6/2021 לבחינת המשיבה לגוף העניין.

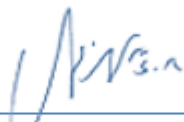
מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

51. נוכח התוצאה אלינו הגענו והתנהלות המשיבה בבחינת בקשותיה של העוררת, היה מקום לשקול חיוב המשיבה בהוצאות. יחד עם זאת, נוכח האיחור הרב בהגשת ההשגות על ידי העוררת, הגענו לכלל מסקנה שכל צד יישא בהוצאותיו ותיקי הערר ייסגרו ללא צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, ג' ניסן תשפ"ד, 11/04/2024, בהעדר הצדדים.

אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד
חבר הוועדה

עדי ליאב, עו"ד
יו"ר הוועדה